

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 175. Num Hæreticus priventur dominio servorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

ut etiam, tunc in casu habitæ scientiæ de Hæresi mariti confiscari possunt citata bona, quæ habuit uxor, tempore contracti matrimonii. De cætero, quæ dicta de non-confiscatione dotis posita ignorantia Hæresis, extenduntur ad bona paraphernalia, vel alio titulo uxori quæsitæ, quia sunt uxoris, Farin. de Hæresi. q. 190. §. 3. n. 44. Barb. l. c. n. 22. Castrop. l. c. p. 12. n. 3. Item ad arrhas & donationes factas uxori propter nuptias à sponso, Barb. Castrop. *ibidem*. nisi tamen, ut hic, sponsus tunc fuisset Hæreticus, cum in eo casu omnes donationes à puncto commissi criminis infirmentur, quia omnia illius bona obligata sunt fisco. Item ad donationes factas uxori, & à consanguineis mariti, nisi donans expressisset, se velle donata acquiri, quod raro fit, & regulariter non præsumitur, Barb. Castrop. *l. cit.* Item ad donationes constante matrimonio factas uxori à marito, quas quidem publicari publicatis bonis mariti probabile censent Azor. p. 1. l. 5. C. 7. q. 8. Vafq. 1. 2. d. 196. C. 1. n. 4. Bonac. d. 3. de contr. q. 8. p. ult. n. 16. Et probabilius tamen non publicari, existimat Castrop. eod. quod morte civili mariti videantur hæ donationes confirmari quod ad effectum, ne transeat ad fiscum, Item non extenditur hæc confiscatio bonorum uxoris nubentis scienter Hæretico ad casum, quo ab initio in casu Hæresis dein reddita, conscia illius, virum Hæreticum comitatur, eumque non denunciatur, Farinacius *cit. q. 25. n. 111.* Sanch. *cit. c. 17. n. 24.* Pereg. de iure fisci. l. 3. *cit. 1. n. 83.* Clar. l. 5. *recep. q. 78. n. 15.* Castrop. l. c. n. 13. porro de eo, an maritus quoque privetur bonis suis, si nubat scienter mulieri Hæreticæ, vide Castrop. à num. 15. apud quem id negant Bonacin. & Sanch. ipse verò affirmat, si idem est periculum perversiois in marito, quod est in uxore, eademque præsumptio Hæresis de illo, quàm de illa. Notandum denique circa omnia dicta, quod publicatis bonis mariti uxor innocens propria autoritate capere possit sibi propria detenta à marito, per L. si quis post hac. C. de bon. præscrip. Sanch. l. c. C. 17. n. 3. Farin. in pract. p. 1. q. 25. n. 119. Castrop. l. c. n. 8. idque, ut idem, quasi in prærogativam matrimonii, dum aliàs cautum per L. si quis tantam. C. unde vi. & Lexstat. ff. quod metus causa. nemini liceat habere manuum iniectionem in re propria.

18. Resp. Ad secundum decimo quartò; Tametsi mortuo viro, confiscatis bonis uxoris, viduæ ob delictum tempore viduitatis ab ea commissum, confiscatur quoque dos illius, bona paraphernalia, omniâque alia, quæ stantè matrimonio acquisivit, ut Sanch. *cit. c. 17. num. 15.* Clar. *cit. q. 78. vers. quæro.* Farin. l. c. n. 112. Castrop. l. c. p. 13. n. 1. constante tamen matrimonio, ob commissum ab ea delictum, dos ejus confiscari nequit, (bene tamen alia ejus bona) nisi in quinque calibus, seu delictis expressis, in L. quinque legibus. ff. de bon. damnat. inter quæ, cum sit crimen læsæ Majestatis, dubium non est, sub eo comprehendi crimen læsæ Majestatis divinæ, seu Hæresim uxoris, ita Sanch. l. c. n. 26. Farin. *cit. q. 190. n. 54.* Roias *tr. de Hæret. p. 2. assert. 40. n. 323. & 325.* Castrop. n. 2. qui etiam n. 6. addit, probabilius esse, dotem confiscari tunc non solum quod ad proprietatem, sed & quod ad usumfructum, uti in specie de crimine Hæresis docent Farin. l. c. Roias, Zechius, & alii apud Castrop. nisi inter maritum & uxorem intercessisset pactum, ut, si uxor commississet delictum ex illis, ob quæ statuta confiscatio, eo ipso proprietas & ususfructus dotis transfret ad maritum, tum enim dotem

in eo casu nullatenus confiscari, cum Farin. *cit. q. 25. n. 115.* & aliis tradit Castrop. n. 9. ex ea ratione, quod dos tunc prohibetur expressè confiscari, non alienetur in favorem delinquentis, cum non applicetur uxori delinquenti, neque in fraudem fisci, cum non fiat post commissum delictum; adeoque jam maritus, ratione talis pacti, habet jus acquisitum ad dotem, & præferendus fisco, cætera, quæ valde fusè de confiscatione bonorum tractat Castrop. *tr. 4. d. 5. à p. 14.* cum non ita specialiter concernant confiscationem ob crimen Hæresis, lege apud eundem.

Quæst. 174. An & qualiter ob Hæresim pater privetur potestate patria.

Resp. Ob paternam Hæresim filii eximuntur à potestate patria, ita, ut statim ante omnem sententiam declaratoriam desinant esse sub patria potestate, & efficiantur sui juris, Sanch. l. 2. mor. C. 24. n. 6. Farin. de Hæresi. q. 197. §. 3. num. 29. Azor. p. 2. l. 2. C. 22. q. 6. Castrop. *tr. 5. d. 5. p. 25. n. 12.* Mol. de iust. *tr. 2. d. 9. n. 10.* Pirh. h. t. n. 79. juxta C. quicumque. h. l. in 6. & Gl. *ibidem. v. deserunt.* unde, ut dicitur *ibidem*. Pater Hæreticus non potest emancipare filium, quippe qui jam est sui juris, AA. citati. Neque potest filio suo impuberi substituere pupillariter, seu pro eo facere testamentum, per L. 2. ff. de vulg. & pupill. subst. §. 1. Inst. pupill. subst. AA. *ibidem*; quæ tamen pena privationis patriæ potestatis, non extenditur ad receptatores, fautores, defensores Hæreticorum, Sanch. n. 5. Pirh. l. c. Castrop. n. 15.

Quæst. 175. Num Hæreticus privetur dominio servorum.

Resp. Affirmativè, & servi absolvuntur ab omni debito fidelitatis & obsequii erga Dominum, juxta C. absolutos. h. t. non quidem ipso jure statim post lapsum Domini in Hæresim, ut dictum de privatione patriæ potestatis, sed post sententiam declaratoriam Hæresis, Sanch. l. c. num. 10. & 13. ubi ait, sententiam illam retrotrahi ad diem commissi criminis, Castrop. l. c. n. 16. Pirh. num. 81. contra Gl. in *cit. C. absolutos. v. absolutos.* & Abb. *ibid. n. 2.* & Fagn. n. 3. arg. *ejusd. C.* dum ibi requiritur Hæresis manifesta, nempe judicialiter per sententiam, quæ est præcipua & principalis manifestatio, Sanch. Castrop. Pirh. *l. cit.* quamvis alii vi, *cit. cap.* plus non requirant, quàm quod Hæresis sit manifesta iplo facto, vel probatione testium citra sententiam. Porro servi Christiani & Catholici Domino lapsò in Hæresim absolutè & in perpetuum evadunt liberi, ita ut, etiamsi Dominus abjurata Hæresi redeat ad fidem Catholicam, eique beneficio Principis bona restituantur, non tamen recuperet dominium servorum, cum libertas semel acquisita, quocumque modo, per L. 1. & 2. C. si adver. libert. revocari non debeat, Castrop. n. 18. his non obstante, quod libertas omnimoda servis Christianis in hoc casu concessa nullibi in jure sit expressa, dum id satis colligitur ex L. Manicheos. §. fin. C. h. t. ut declarant Castrop. n. 17. & 18. Pirh. l. c. E contra servi, pagani & hæretici in hoc casu absolvuntur quidem à fidelitate & obsequio Dominorum suorum, unà tamen cum bonis cæteris (inter quæ numerantur & servi) Domini facti Hæretici transeunt in dominium fisci; ac ita tenent Sanch. l. c. n. 10. Mol. Tom. 1. de Inst. d. 40. tota. Azor. p. 1. l. 8. c. 12. q. 7. Decia. *tr. crim. l. 5. C. 44. n. 28.* Farin. *cit. q. 197. §. 3. n. 30.* Castrop. n. 18. Pirh.

Pirh. l. c. Idem de servis, non quidem baptizatis, dum Dominus in Hæresin incidit, intendentibus tamen baptizari, seu Catechumenis, quod congruum sit, & illos plenè donari libertate, (non tamen ipso jure) eò, quòd id cedat in augmentum & favorem Religionis Catholicæ, tenent Penia in *director. Inquis. p. 3. comment. 168. vers. an autem. Castrop. l. c.*

Quæst. 176. An & qualiter Heretici priventur quoque aliis juribus & obligationibus, quibus alios sibi obstrictos habent.

R Esp. Affirmativè juxta clarum textum *C. absolutos*, ubi dicitur: absolutos se noverint à debito fidelitatis, dominii & totius obsequii, quicumque ipsis manifestè in Hæresim aliquo pacto quacunque firmitate vallato obstricti. Sic itaque Vasalli, famuli & famulæ, non secus ac servi, seu mancipia, liberantur à fidelitate & obsequiis, quibus obstricti Domino, talem post sententiam declaratoriam Hæresis, vel etiam, ut alii citati, *quæst. preced.* quos sequitur Reiffenst. *h. t. 309.* citatis insuper Gonz. in *C. absolutos. n. 1.* Fagn. & Barb. *ibidem. n. 3.* ipso jure ante illam. Sic quicumque debens aliquid Hæretico titulo emptionis, promissionis, commutationis, mutui, pignoris, depositi, alteriusve contractûs redditur immunis ab obligatione, & non tenetur servare promissum pactum vel contractum, aut fidem etiam juratò datam Hæretico, Abb. *l. c. n. 1.* Farin. *de Hæres. q. 189. à n. 57.* Castrop. *n. 19.* Pirh. *n. 82.* Reiffenst. *h. t. n. 312.* Limitatur hoc ipsum tamen à Castrop. *n. 20.* dum credit, probabilius esse, quod debitores possint ac debeant Hæretico solvere debita, & præstare obsequia alia ante sententiam declaratoriam Hæresis, secus post illam, quia sicut ante illam fiscus occupare non potest bona Hæretici, privando illum possessione & administratione illorum, sic post sententiam illa solvere non potest debita creditori, quia jam sunt fisci. Limitandum secundò: ita ut, licet quivis liberetur à privata fide, facta Hæretico, ut Farin. *cit. q. 197. n. 24.* Clar. *§. Hæresis. n. 16.* Zechius *Sum. p. 1. tit. de fide. C. 11. de Hæret. n. 16.* Simanc. *de Cathol. instit. tit. 46. à n. 52.* Castrop. *cit. p. 25. n. 22.* fides tamen publica data Hæretico à Principe, Republica, vel alia autoritate publica, servanda sit, ita exigente bono communi, quin & jure gentium, & attestante S. Scriptura, *Josue C. 9. v. 18. & 2. Reg. c. 21. v. 6.* nec non aliis historiis lacris, Deum graviter ultum fuisse violationem fidei publicæ, ac ita juxta *C. absolutos. & arg. C. 1. & 2. de pact. L. 1. ff. cod. L. postliminii. §. 3. ff. de Captivis.* tenent Farin. *l. c.* Clar. *n. 18.* Menoch. *conf. 106. n. 226.* Castrop. *l. c.* Pirh. *n. 83.* cum communi. Sic v. g. si Inquisitor (utpote quibus concessa ampla potestas temperandi pœnas, ex *C. ut commissi. h. t. in 6.*) promississet Hæretico, le facturum ei gratiam, si crimen fateretur, ei faterenti illud fidem servare debet; Secus tamen, si omnimodam immunitatem promississet, quia, cum id non poterat, aliam servare non debebat; quamvis & tunc non ad pœnam ordinariam, sed ad aliquam extraordinariam condemnare debeat, cum talis confessio esset dolosè extorta; sic Castrop. *l. c.* cum Penia *l. c. p. 3. comm. 23. vers. jam in hoc.* Quòd verò contra datam à Concilio Constantiensi fidem Hussius non fuerit combustus, demonstratum vide apud Becan. *de fide. C. 16. q. 6.* & Reiffenst. *h. t. n. 10. 318.*

Quæst. 177. An & qualiter pœna Hereticorum sit destructio domus, in qua exercita hæreticalia.

R Esp. Esse funditus evertendam, & nunquam reparandam; idem dicendum de domo, in qua Hæreticus se occultavit, ne ab Inquisitoribus caperetur, asserunt Penia *l. c. comm. 92. circa finem.* Farin. *q. 190. §. 2. à n. 30.* Zanch. *de Hæret. C. 39. & 40.* apud Castrop. *n. 23.* iis consentientem. Si verò non de consensu Domini, sed conductoris domûs ibi Hæretici conveniunt, non destruendam domum, sed conductorem, ut fautorem Hæreticorum, aliis pœnis, v. g. pecuniæ, verberum, exilii juxta conditionem personæ puniendum, ex *L. Arriani. §. cunctis. C. h. t.* tradunt Farin. *l. c. num. 39.* Decian. *L. §. C. § 1. num. 50.* De cætero, quandoque ad publicam utilitatem vel terrorem destruendam, etiam si Dominus nesciverit, ibidem exercita hæreticalia, reddito tamen tum pretio domus Domino, ait Castrop. *l. c.*

Quæst. 178. An & qui Heretici pœnâ pecuniariâ puniri possint.

R Esp. Pœnam pecuniariam Hæreticis, non tantum Laicis, sed etiam Clericis imponi posse officio Inquisitoris, aut ad pios usus applicandam, cum *Gl. in Clem. 2. h. t. v. illicitis.* tradunt Farinac. *de Hæresi q. 193. §. 6. n. 108. & 109.* Pirh. *h. t. num. 93.* Hanc verò pœnam pecuniariam Inquisitor vel Episcopus imponere potest Hæreticis pœnitentibus, suspectis de Hæresi, non tamen Hæreticis confessis, convictis, impœnitentibus; cum contra hos jure statuta pœnæ certæ & determinatæ, quas Judex mitigare non potest, Farin. *n. 117. & 120.* Pirh. *l. c.*

Quæst. 179. An & quibus Hereticis imponi possit pœna carceris?

R Esp. Quamvis Hæreticis pœnitentibus de rigore juris imponi possit, & sæpe imponatur, pœna carceris perpetui, idque extra dubium sit, juxta *C. excommunicamus. d. 2. h. t. & Gl. ibi. v. si qui.* Farin. *de Hæres. q. 193. n. 101.* Castrop. *tr. 4. d. p. 1. num. 1.* & alii communiter; ad illum tamen damnari non possunt, qui tantum de Hæresi suspecti; cum hæc pœna solis à fide expressè deficientibus, & in Hæresi deprehensis, (quales in ordine ad hanc pœnam dicuntur, qui notoriè sunt Hæretici, vel legisimè de Hæresi suspecti) statuitur, neque qui errorem suum fatentur, antequam dicta testium eis publicata sunt, sed solum ii, qui post publicationem testium errorem suum facti plenè, veræ pœnitentiæ signa dederunt, Farin. *l. c. n. 103.* Rojas. *tr. de Hæret. p. 2. n. 197. & seq.* Penia *l. c. p. 3. q. 93. comment. 142.* Simanc. *de Cathol. Institut. tit. 47. à n. 29.* Castrop. *l. c.* Pirh. *h. t. n. 191.* quem tamen etiam carcerem perpetuum debitum Hæreticis pœnitentibus post publicationem testium ex aliqua justâ gravique causâ ab Inquisitoribus cum Episcopis mitigari posse, & ad brevius tempus ad eorum arbitrium, spectata inclusi humilitate, aut alias pœnas extraordinarias, (v. g. exilii, triremis ad triennium, ut cum Farin. Castrop. *p. 2. n. 1.* secundum potestatem illis concessam in *L. commissi. h. t. in 6.* tradit Castrop. *l. c. n. 2.* cum Farin. *l. c. n. 94. 96. & 104.* Clar. *§. Hæres. n. 7.* Eymer. in *director. inquisiti. p. 3. q. 93. & 96.* & aliis; & quamvis carcer ille, ut dicitur *Clem. 1. h. t. §. propter.* magis ad pœnam, quàm custodiam deservire debeat, non tamen debere esse ita arctum & durum, ut hac ratione vita incarcerationi abbreviaretur, ne aliàs Judices fidei